

‘Haal medicijnproductie terug naar Europa’

BERT PLATZER

OFFICHEM

BEDRIJF

WWW.OFFICHEM.COM

Weite Oldenziel (43) zegt het al jaren: Nederland is te afhankelijk van de productie van medicijnen in China en India. De oplossing, de meest gebruikte geneesmiddelen weer in Europa produceren, ligt voor de hand, maar kent talloze haken en ogen.

Zoals zo vaak moet een onheilsprofetie eerst uitkomen voor ze serieus wordt genomen. Zo ook Weite Oldenziels waarschuwingen – vorig jaar nog in Zembla – voor de afhankelijkheid van China en India als pillendraaiers van de wereld. ‘Ik heb me vijftien jaar een roepende in de woestijn gevoeld. De afgelopen 25 jaar hebben we de geneesmiddelenindustrie laten weglekken uit Europa. Een virus had ik zelf niet voorspeld, maar ik heb wel altijd gezegd: als er een keer handelsembargo komt, zit opeens overal de rem op en ontstaan er in Nederland medicijntekorten.’ De rem was in dit geval de lockdown in China en India, waardoor fabrieken sloten en de productie van medicijnen kwam stil te liggen. ‘Corona is een tijdelijke accelerator geweest, maar het probleem bestond al en neemt alleen maar toe.’

Weggeconcentreerd

Oldenziel is, behalve RUG-alumnus (farmacie 2000, promotie 2006), CEO en eigenaar van Ofichem Group in Ter Apel, dat onder meer actieve ingrediënten voor medicijnen maakt en handelt in grondstoffen voor geneesmiddelen. Het is een van de laatste Nederlandse – en Europese – bedrijven die nog grondstoffen voor medicijnen maakt.

De afhankelijkheid van China en India is mede te wijten aan pogingen om de zorgkosten te beperken. ‘De Chinese en Indiase bedrijven die met staatsteun Europese en Amerikaanse bedrijven hebben weggeconcentreerd, produceren vooral generieke, oftewel merkloze medicijnen’, zegt Oldenziel. ‘Tachtig procent van de middelen bij de apotheek zijn generiek, bijvoorbeeld pijnstillers, bloeddruk- en cholesterolverlagers, en antibiotica. Tegelijkertijd kregen in het Westen zorgverzekeraars een regiefunctie om de zorgkosten te beteugelen. Zij hebben veel druk uitgeoefend op de generieke industrie om medicijnen goedkoper

te maken. Daardoor verplaatsten deze farmaceutische bedrijven uiteindelijk hun productie naar China en India.’

Antibiotica en pijnstillers

Hoewel de coronacrisis de afhankelijkheid duidelijker dan ooit maakte, gaat het Oldenziel om de medicijnen waaraan al voor die tijd tekorten ontstonden. ‘Op de medicijnen die bij Covid-19 veel op de IC werden gebruikt, kun je niet anticiperen. Bij een volgende virusuitbraak heb je waarschijnlijk een heel ander arsenaal aan producten nodig. Het gaat mij, plat gezegd, om primaire medicatie voor levensbedreigende ziektes waaraan we de afgelopen vijfhonderd jaar het meest frequent overleden. Zorg dus dat we in Europa weer zelfvoorzienend worden in de productie van basale medicatie als antibiotica, pijnstillers, ontstekingsremmers en primaire anti-kankermedicatie.’

Enorme investeringen

De oplossing lijkt eenvoudig: ga weer in Europa geneesmiddelen produceren. De praktijk is echter weerbarstig, zegt Oldenziel. ‘Productiefaciliteiten voor medicijnen zijn er wel, maar op het gebied van de actieve bestanddelen van medicijnen, de grondstoffen, zijn de infrastructuur en kennis grotendeels verdwenen. De meeste grondstoffen voor generieke geneesmiddelen kunnen we niet meer zelf produceren. Dat opnieuw op te bouwen, vergt enorme investeringen. Bovendien, het mogen produceren, het hebben van een licentie en het vergoed krijgen van de kosten van medicijnen door zorgverzekeraars wordt al door drie verschillende overheidsinstanties geregeld, met alle een eigen agenda, die regelmatig met elkaar conflicteren.’

Koninkrijkes

Een strakke regie op EU-niveau is volgens

Oldenziel de beste methode om tot resultaten te komen. ‘Maar ik ben niet bar onder de indruk van het vergezicht van de politiek, ook niet op Europees niveau. Het probleem is geïdentificeerd, maar er moet iets gebeuren. Ik vond dat de Nederlandse overheid tijdens de coronacrisis veel slagkracht toonde met het oplossen van medicijntekorten door alle koninkrijkes van de ziekenhuisapotheken te centraliseren. Onder druk werd opeens veel vloeibaar, dus ik zou zeggen: hou die druk erop. Maar de praktijk leert dat het een complex, mondiaal probleem is.’

